

28.11.2025

HSL

Asianumero: 194/08.00.00.01/2025

ITS Finland kiittää mahdollisuudesta lausua Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman vaikutusten arviointiohjelmasta sekä vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelmasta.

Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry toimii digitaalisen liikenteen ja kuljetuksen kehittämisen yhteistyöfoorumina, joka kokoaa yhteen hallinnon, tutkimuksen ja elinkeinoelämän toimijat. Yhdistys on voittoa tavoittelematon asiantuntijaverkosto, johon kuuluu noin 100 jäsenorganisaatiota ja yli 30 000 alan ammattilaista. ITS Finlandin tehtävänä on edistää älykkään ja kestävä liikenteen ja logistiikan palveluiden kehittämistä sekä liiketoiminnan yleisiä edellytyksiä. Lisäksi yhdistys tekee tunnetuksi digitalisaation tarjoamia ratkaisuja, joilla voidaan parantaa koko liikennejärjestelmän turvallisuutta, sujuvuutta, tehokkuutta ja ympäristöystävällisyyttä.

Älykkään liikenteen verkostona tuomme esiin näkökulmia, jotka pohjautuvat älykkään ja kestävä liikennejärjestelmän kehittämiseen sekä niihin pohjautuvan liiketoiminnan mahdollisuuksien hyödyntämiseen. Uskomme vakaasti, että näiden näkökulmien vahvistaminen parantaa suunnitelman vaikuttavuutta, toteuttamiskelpoisuutta ja seudun pitkän aikavälin kilpailukykyä.

1. Suunnittelun ja vaikutusten arviointi

Prosessi on selkeä ja etenee johdonmukaisesti. Kokonaisraami on nyt jo varsin laaja, mutta siitäkin huolimatta ehdotamme lisättäväksi mukaan digitalisaation, automaation tai datatalouden vaikutuksia, jotka ovat myös EU-asetuksissa vahvasti esillä.

Menetelmäpainotus on ymmärrettävästi perinteisen mallinnuksen puolella, mutta samalla haluamme nostaa esille dynaamisten simulointien mahdollisuudet. Nykyään liikennejärjestelmä tuottaa erittäin paljon reaaliaikaista ja paikkasidonnaista dataa, jota hyödyntämällä saadaan varsin todennukainen tilannekuva liikenteen ja logistiikan toimivuudesta ja vaikutuksista, ja kyetään simuloimaan vaihtoehtoisten ratkaisujen käytännön merkitystä järjestelmässä.

Osana suunnittelun ja arvioinnin kohteita ehdotamme mukaan teemoiksi seuraavia osa-alueita:

- datainfrastrukturi ja yhteentoimivuuden kehittämisen
- digitaalinen liikenteenohjaus ja liikenteenhallinta
- automaation ja robotiikan hyödyntämisen
- kyberturvallisuuden ja järjestelmäresilienssin näkökulmat
- digitaalisten palveluiden ja matkaketjujen rooli

Tämä vahvistaa arvioinnin tulevaisuuskestävyyttä ja EU:n SUMP-vaatimusten täyttymistä.

28.11.2025

2. Vaikutustarkastelut ja arvioinnin teemat

Arviointikehikko on laaja painottuen luonnollisesti liikenteellisten vaikutusten arviointiin. Arvioinnin teemoiksi voisi lisäksi ottaa esim. seuraavia digitalisaation ja logistiikan teemoja, joilla on merkittävä vaikutus liikenteen sujuvuuteen, ympäristövaikutuksiin ja kustannustehokkuuteen.

2.1 Vaikutusteemat, joita kannattaa vahvistaa

- digitaalinen infrastruktuuri ja datatalous liikenteellisten tavoitteiden mahdollistajina
- automaatio ja älykkäät liikenteenhallintaratkaisut liikennejärjestelmän tehostajina
- kaupunkilogistiikan ja terminaalien kehitys
- järjestelmäresilienssi, varautuminen ja kyberturvallisuus
- markkinoiden toimivuuden ja innovaatioiden vaikutukset

Laadullisen arvioinnin rinnalle on hyvä saada selkeitä määrällisiä mittareita, jotka tulisi kytkeä määrällisiin tavoitteisiin.

2.2 Tarve kvantitatiivisemmille mittareille

Osa vaikutuksista tulisi kuvata numeroina tai mittareina, kuten:

- ruuhka-ajan säästöt
- kulkumuoto-osuuksien kehitys
- päästövaikutukset
- logistisen tehokkuuden parannukset
- digitaalisten palvelujen käyttöasteet

Suosittelomme myös hyödyntämään simulaatioita ja reaaliaikaisia datalähteitä arvioinnissa.

3. Tiedonvälitys ja osallistuminen

Vuorovaikutus- ja viestintäsuunnitelma on selkeä ja hyvin jäsennelty. Esitämme kaksi vahvistusta:

3.1 Elinkeinoelämän roolin kasvattaminen

Etenkin logistiikan, teknologian ja datatalouden toimijat tulisi kutsua systemaattisemmin mukaan suunnitteluun. Helsingin seutu toimii monien yritysten innovaatioalustana, mikä kannattaa hyödyntää.

3.2 "Living Lab" -tyyppiset yhteiskehittämisen mallit

Käytännön kokeilut ja pilotit tukevat päätöksentekoa ja lisäävät suunnitelman uskottavuutta – erityisesti digitalisaation ja uuden teknologian teemoissa. Living Lab -kokeilut mahdollistavat erilaisten vaikutusten arvioinnin käytännössä ja antavat myös yrityksille arvokasta tietoa ratkaisujen toimivuudesta niin teknologisesti kuin taloudellisestikin.

Lopuksi

Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma on konkreettisuudessaan yksi tärkeimpiä, ellei tärkein, liikennealan suunnitelmista. Sen vaikuttavuutta voidaan kasvattaa vahvistamalla

28.11.2025

digitalisaation, datatalouden, logistiikan, resilienssin ja innovaatioekosysteemien roolia. Ja tähän tarvitaan tutkittua tietoa vaikuttavuudesta. Digitalisaatio ei ole tukitoimi, vaan osa ydininfrastruktuuria: ennakoiva kunnossapito, älykkäät liikennevalot, yhteen toimivat digitaaliset palvelut ja liikenteenohjaus tuottavat oikein hyödynnettyinä merkittäviä turvallisuusvaikutuksia sekä kustannus- ja päästösäästöjä.

Yhteistyöterveisin,

Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry